

Український державний університет залізничного транспорту

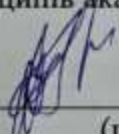
Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ.870.01.06 ПЗ

Розробив: студент 2 курсу, групи 218-ЕП-Д23
спеціальності 051 «Економіка»
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

_____ Дмитро ЛИТВИН
(підпис)

Керівник: професор, д-р. екон. наук
Володимир ДИКАНЬ

Рецензент: професор, д-р. екон. наук
Олена КІРДІНА

2025

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

Рівень вищої освіти: магістр

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

_____ Володимир ДИКАНЬ

« ____ » _____ 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Литвину Дмитру Георгієвичу

1 Тема «Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства сільського господарства»

керівник Дикань Володимир Леонідович, д-р екон. наук, професор

затверджені розпорядженням по економічному факультету

від «21» жовтня 2024 року № 24/24

2 Строк подання студентом закінченої роботи «01» січня 2025 року

3 Вихідні дані: Баланс (форма № 1) ТОВ «Л_Релад» за 2020-2023 рр.

Звіт про фінансові результати (форма № 2) ТОВ «Л_Релад» за 2020-2023 рр.

Звіт з праці ТОВ «Л_Релад» за 2020-2023 рр.

Звіт про наявність та рух основних засобів ТОВ «Л_Релад» за 2020-2023 рр..

Звіт про рух грошових коштів ТОВ «Л_Релад» за 2020-2023 рр..

Звіт про наявність та рух трудових ресурсів, структура працівників ТОВ «Л_Релад» за 2020-2023 рр.

Науково-методична література

Періодичні видання

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1 Концептуальні засади розвитку сільськогосподарських підприємств

2 Аналіз господарської діяльності Товариства з обмеженою

відповідальністю «Л_Релад»

3 Обґрунтування доцільності диверсифікації підприємств сільського господарства

5 Перелік графічного матеріалу

- 1 Мета, об'єкт та предмет дослідження
- 2 Схема економічних взаємовідносин між суб'єктами аграрної сфери
- 3 Підходи стратегічного управління в агробізнесі
- 4 Схема організаційно-економічного механізму підприємств сільського господарства
- 5-9 Аналіз господарської діяльності ТОВ «Л Релад» за 2020-2023 роки
- 10 Основні проблеми розвитку сільськогосподарських підприємств
- 11 Орієнтовний кошторис витрат на вирощування пожнивної сої
- 12 Аналіз ризиків виробництва та збуту дуже раннього сорту сої Танаїс як пожнивної культури з використанням точки беззбитковості

6 Консультанти окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали, посада та науковий ступінь консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання «01» жовтня 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів	Примітка
1 Концептуальні засади розвитку сільськогосподарських підприємств	22.10.2024	викон.
2 Аналіз господарської діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Л Релад»	01.11.2024	викон.
3 Обґрунтування доцільності диверсифікації підприємств сільського господарства	16.11.20234	викон.
Висновки	12.12.2024	викон.
Графічна частина	25.12.2024	викон.

Студент Дмитро ЛИТВИН

Керівник Володимир ДИКАНЬ

Зміст

Вступ	6
1 Концептуальні засади розвитку сільськогосподарських підприємств	10
1.1 Стратегічні напрямки розвитку підприємств аграрної сфери	10
1.2 Організаційно-економічний механізм функціонування сільськогосподарських підприємств на продовольчих ринках	21
1.3 Чинники забезпечення конкурентоспроможності підприємств сільського господарства	27
Висновки до розділу 1	33
2 Аналіз господарської діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Л_Релад»	36
2.1 Характеристика товариства з обмеженою відповідальністю «Л_Релад»	36
2.2 Аналіз операційних витрат та собівартості продукції	41
2.3 Аналіз використання основних фондів	46
2.4 Аналіз продуктивності праці	50
2.5 Аналіз фінансових результатів підприємства	55
Висновки до розділу 2	59
3 Обґрунтування доцільності диверсифікації підприємств сільського господарства	62
3.1 Проблеми розвитку сільськогосподарських підприємств	62
3.2 Сучасний стан та перспективи стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств	67
3.3 Стратегія диверсифікації виробництва як основний напрямок стратегічного розвитку підприємства	76

МРЕ. 870.01.06 ПЗ									
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства сільського господарства	Літ.	Арк.	Аркуша	
		Литвин	<i>[Signature]</i>					4	116
		Дикань	<i>[Signature]</i>						
		Назаренко	<i>[Signature]</i>	06.01.25					
		Дикань	<i>[Signature]</i>						
						УкрДУЗТ			4

3.4 Підвищення прибутку підприємства за рахунок диверсифікації продукції (розширення асортименту)	89
Висновки до розділу 3	100
Висновки	104
Список використаних джерел	109

					<i>МРЕ. 870. 01.06 ПЗ</i>	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дат		

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 12 слайдів презентації, 116 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 16 рисунків, 14 таблиць, 75 літературних джерел.

Ключові слова: СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК, АГРОБІЗНЕС, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА, ПРИБУТОК, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

Об'єктом дослідження є процес управління розвитком сільськогосподарського підприємства.

Метою дослідження є вивчення основних тенденцій та обґрунтування підходів щодо підвищення ефективності діяльності підприємств сільського господарства.

У кваліфікаційній роботі сформовано напрями ефективного розвитку сільськогосподарських підприємств та обґрунтовано доцільність диверсифікації сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах господарювання.

Розроблено управлінські рішення щодо вибору методів управління комерційними ризиками підприємств.

Розкрито концептуальні засади розвитку підприємств сільського господарства через організаційно-економічний механізм та окреслено фактори забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

Визначено напрями ефективного розвитку агропідприємства через реалізацію стратегії диверсифікації.

ABSTRACT

This qualification work includes 12 presentation slides, 116 sheets of explanatory notes in A4 format, including 16 figures, 14 tables, 75 literary sources.

Keywords: STRATEGIC DEVELOPMENT, AGRIBUSINESS, ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF FUNCTIONING OF AGRICULTURAL ENTERPRISES, PRODUCTION DIVERSIFICATION, PROFIT, EFFICIENCY.

The object of the study is the process of managing the development of an agricultural enterprise.

The purpose of the study is to study the main trends and substantiate approaches to increasing the efficiency of agricultural enterprises.

The qualification work has formed directions for the effective development of agricultural enterprises and substantiated the feasibility of diversifying agricultural enterprises in modern business conditions.

Management decisions have developed regarding the choice of methods for managing commercial risks of enterprises.

The conceptual principles of the development of agricultural enterprises through the organizational and economic mechanism have revealed and the factors ensuring their competitiveness have outlined.

The directions of effective development of agricultural enterprises through the implementation of a diversification strategy have been determined.

Список використаних джерел

- 1 Про фермерське господарство: закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
- 2 Про державну підтримку сільського господарства в Україні: закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>
- 3 Про господарські товариства : закон України: офіц. текст: станом на 19 лют. 2004 р. К.: Парламентське видавництво, 2005. 64 с.
- 4 Господарський Кодекс України.: [офіц. текст станом на 02.08.2017 р. зі змінами та доп.]. закон України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
- 5 Податковий кодекс України/ URL: https://ips.ligazakon.net/document/T10_2755?an=21397&ed=2020_08_01
- 6 Афендікова Н.О. Інноваційний розвиток аграрного виробництва в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С. 32–34.
- 7 Березюк С. В., Гонтарук Я. В., Ясінська Б. О. Забезпечення продовольчої безпеки держави в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-44>
- 8 Білінська В. Сучасні інноваційні технології в сільському господарстві: основна характеристика та перспективи впровадження. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2015. Вип. 7 (172). С. 75–81.
- 9 Девіс Оксана. Вплив кліматичних бар'єрів на розвиток торгівлі сільськогосподарськими товарами між Україною та Європейським Союзом у майбутньому. Агрополітичний звіт APD/APB/18/2022. Київ. URL: <https://www.apd-ukraine.de/ua/projektentwicklungen/veroeffentlichungen/5>
- 10 Державна служба статистики України: вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11 Дикань В.Л., Зубенко В.О. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту: монографія. Х.: УкрДАЗТ, 2008. 194 с.

12 Дикань В.Л., Кірдіна О.Г. Сутнісні аспекти конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2009. № 28. С. 13-20.

13 Дикань В. Л. Національна модель індустріального розвитку країни: організаційно-управлінський аспект. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 81-82. С. 11-34.

14 Дикань В. Л., Воловельська І. В. Інноваційні стратегії підприємств: проблеми, шляхи вирішення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 67. С. 9–17.

15 Дикань В. Л., Воловельська І. В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства: навч. Посібник. Х.: УкрДАЗТ, 2011. 243 с.

16 Дикань В. Л., Єлагін Ю .В., Сухорукова Т. Г. Економіка праці на підприємствах залізничного транспорту: підручник. Х.: УкрДАЗТ, 2012. 275 с.

17 Дикань В. Л., Козинець А. С., Чупир Т. Я. Економічний аналіз ефективності діяльності залізниці: навчальний посібник. Харків, 2004. 161 с.

18 Дикань В. Л., Корінь М. В. Державне регулювання промислового розвитку України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. №. 61. С. 9-19.

19 Дикань В. Л., Маслоva В.О. Організація виробництва: навчальний посібник. Харків, УкрДАЗТ, 2013. 422 с.

20 Дикань В.Л. Українська модель економічної системи як нова концепція розвитку національної економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. Вип. 44. С. 11-17.

21 Дикань В.Л., Обруч Г.В. Визначення ефективності реалізації потенціалу конкурентоспроможності вагонобудівних підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. № 56. С. 9-18.

22 Дикань В.Л., Толстова А.В. Розвиток економіки України на основі принципу рівноправності відносин держави, бізнесу та суспільства. *Вісник економіки транспорту та промисловості*. 2018. № 63. С. 9-19.

23 Дикань В.Л., Чупир О.М. Фактори економічного зростання та розвитку національної економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2011. № 36. С. 15-22.

24 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 1. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 55 с.

25 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 2. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 45 с.

26 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 3. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 49 с.

27 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 4. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 50 с.

28 Дикань, В.Л., Толстова А.В. Механізм державного регулювання відтворення та розвитку економіки України в ринкових умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021/2022. № 76-77. С. 5-12.

29 Дієсперов В.С. Еволюція сільськогосподарських підприємств. Київ, 2013. 290 с.

30 Драган О. І. Підходи до формування системи управління бізнес-процесами на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2019. №2. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/17.pdf

31 Домбровська С.О., Горбаченко М.Д. Фінансова стійкість підприємства: оцінка та шляхи підвищення. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. №3-4. С. 28-34. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/280-281/pdf/28-34.pdf> (дата звернення 09.05.2023).

32 Економіка і організація інноваційної діяльності на залізничному транспорті: навчальний посібник / В.Л. Дикань, О.Г Кірдіна., І.Л. Назаренко, Ю.М. Уткіна. Харків: УкрДАЗТ, 2011. 225 с.

33 Економічна діагностика: підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова, М. В. Корінь, А. В. Толстова. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 285 с.

34 Єпіфанова І., Джеджула В., Розводюк О., Шевчук Д. Теоретичні аспекти управління фінансовою безпекою вітчизняних підприємств. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 8–14. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.8.14>.

35 Забезпечення конкурентоспроможності підприємств: підручник / В. Л. Дикань, Ю. Т. Боровик, О. М. Полякова, Ю. М. Уткіна. Харків: УкрДАЗТ, 2012. 415 с.

36 Зануда А. Бізнес під час війни: яку підтримку запропонував уряд та як виживає бізнес. BBC. 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60757453>

37 Калетнік Г. М., Гонтарук Я. В. Диференціація розвитку галузей переробної промисловості аграрного сектору Вінницької області. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 3 (53). С. 7–23. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2020-3-1>

38 Каличева Н.Є., Чорнобровка І.В. Обґрунтування підходів щодо державного регулювання економічних систем. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021/2022. № 76-77. С. 12-17.

39 Кальченко О. М. Теоретичні аспекти формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 2 (6). С. 320–326.

40 Ковтун В.А. Роль інтелектуальних технологічних рішень для ефективного використання ресурсів сільського господарства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. №1(18). URL: <http://www.easterneurope-bm.in.ua/18-2019-ukr>.

41 Ковтун В.А. Стан та перспективи інвестиційного забезпечення галузі сільського господарства України. МНПІК. Сучасний рух науки, Way Science. Дніпро, 2018. С. 599–604

42 Корчевська Л.О., Адвокатова Н.О. Вартісний підхід до визначення фінансової стійкості підприємств. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. Вип. 1 (76). С. 198–203.

43 Костенко Ю.О., Короленко О.Б., Гузь М.М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану . *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск №43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1758>

44 Кравченко М.О., Леонтовська М.А. Підходи до оцінювання фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. *«Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»»*. 2022 р. № 24. С. 93-98. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/274831/269977>

45 Краснокутська Н. С., Коптева Г. М. Дефініція поняття «фінансова безпека підприємства»: основні підходи та особливості. *Бізнес-Інформ*. 2019. № 7. С. 14–19.

46 Лісовий А.В., Чуницька І.І. Аналіз фінансових ресурсів як базис формування фінансового потенціалу. *Бізнес-Навігатор*. 2010. Спецвип. 21. С.96–101.

47 Литвин Д. Проблеми розвитку сільськогосподарських підприємств: тези доповідей. Матеріали 84-ї студентської науково-технічної конференції (11 - 14 грудня 2023р. м. Харків). Харків: УкрДУЗТ. 2023. С. 365-366.

48 Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109–113.

49 Москалець К.М. Визначення поняття та функцій категорії «фінансова стійкість» як критерію ефективності фінансової діяльності підприємства. *Materialy Vi Mędzynarodowej naukowipraktycznejkonferenji «Nauka I wyksztaicenie bez granic – 2010»*. 2010. С. 81–88.

50 Озерова А. Г., Левкович О. В. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 230–235. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-230-2357->

51 Осипова С., Корзун В. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства. *Енергозбереження. Енергетика. Енергоауди.* 2022. № 7-8. С. 173-174. URL: <https://doi.org/10.20998/2313-8890.2022.07.05>

52 Пандяк І. Феномен індустрії гостинності: дефініція поняття, основні підходи, структура. *Вісник Львівського університету.* 2016. № 50. С. 277–285.

53 Перспективні форми організації господарської діяльності на селі : наукова доповідь / Ю.О. Лупенко та ін. Київ : ІАЕ, 2019. 114 с.

54 Писаренко Т.В. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році : аналітична довідка. Київ : УкрІНТЕІ, 2018. 98 с.

55 Пігуль Н.Г., Клименко А.В., Пігуль Є.І. Аналіз фінансової стійкості підприємств України. *Класичний приватний університет.* 2019. № 1(12). С.186–190. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/1_12_uk/35.pdf

56 Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. *Проблеми системного підходу в економіці.* 2018. Вип. 5(67). С. 100–106.

57 Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Ткаченко Є.В. Модель інтегральної оцінки економічної безпеки підприємства. *Економічний вісник Донбасу.* 2021. №3(65). С. 56–65.

58 Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ.* 2020. № 12. С. 245–251.

59 Пріоритети розвитку реального сектора в умовах війни та повоєнного відновлення економіки України : аналіт. доп. / за заг. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2024. 104 с. URL: <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitychnidopovidi/priorytety-rozvytku-realnoho-sektora-v-umovakh-viyny-ta>

60 Розвиток форм господарювання в сільському господарстві: проблеми і

рішення : наукова доповідь / Ю.О. Лупенко та ін. Київ : ІАЕ, 2018. 54 с.

61 Русіна Ю.О Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *International Scientific Journal*. 2015. № 2. С. 91–94. URL: <https://www.internauka.com/ua/magazine/>

62 Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. *Знання*, 2005. 662 с.

63 Солідарне сільське господарство як нова модель соціальної взаємодії між виробником і споживачем / О.М. Бородіна та ін. *Економіка АПК*. 2019. № 11. С. 6–14.

64 Сподіна А.О., Тарасенко І.О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Інтернаука*. 2022 р. № 12(131). С. 24-31. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20530/1/20221111_304.pdf

65 Сукрушева Г. О., Коляда К. В. Теоретична сутність фінансової безпеки суб'єкта господарювання. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2018. Вип. 23. С. 560–562.

66 Сучасні сільськогосподарські практики допомагають фермерам запобігти зміні клімату. URL: <https://agroexpert.ua/19766-2/>

67 Фурман І. В. Вектори підвищення ефективності управління прибутком підприємства. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2017. № 3. С. 55–64.

68 Фурман І. В. Система фінансового регулювання аграрного сектору України: оцінка сучасного стану та активізація функціонування. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 5. С. 3550.

69 Фурман І. В. Стан зовнішньої заборгованості України перед міжнародними кредиторами: оцінка та напрями врегулювання. *Фінансовий простір*. 2013. № 2. С. 6673.

70 Фурман І. В., Гонтарук Я. В. Теоретичні основи формування стратегії розвитку аграрних підприємств зернового напрямку. *Інвестиції:*

практика та досвід. 2019. № 23. С. 80–87. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.23.80>

71 Хвостіна І. М. Вдосконалення організації виробництва в умовах інноваційного розвитку підприємств. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2014. № 2(1). С. 68-73.

72 Шаманська О.І. Формування системи інноваційно-орієнтованого розвитку аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2016. № 12. С. 123–128.

73 Шарий Г.І., Нестеренко В.С., Щепак В.В. Організація виробництва на підприємствах органічного землеробства. *Аграрна економіка*. 2021. Т.14. № 1-2. С. 75-81

74 Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 «Економіка» / укладачі: В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, І. Л. Назаренко. - Харків: УкрДУЗТ, 2023. - 63 с.

75 Студентська навчальна звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення: методичний посібник з додержання вимог нормоконтролю у студентській навчальній звітності /Козар Л.М. [та ін.]; за заг. ред. Л.М. Козара. Х.: УкрДУЗТ, 2018. 54 с.